

Amerika za upoštevanje pogodb - Novi uspeh Japonske

Zed. države imajo bolj interes na tem, da se upoštevajo mednarodne pogodbe, kakor pa, da ščitijo svoje državljane v inozemstvu. — Važno Hullovo pismo, ki pojasniuje stališče Amerike.

Washington, D. C. — Pri njenih nastopih v tujemstvu Ameriki ni samo za to, da bi ščitila svoje državljane tamkaj in njihovo imovino, marveč njej pri tem igra prvo vlogo princip vzdrževanja pravičnega reda v mednarodnih odnosih. To načelo je povdaril državni tajnik Hull v pismu, ki ga je poslal zadnje dni nekemu senatskemu odboru in ki bo imelo gotovo velik vpliv na tujemstvo.

Hullovlo pismo je bilo odgovor na vprašanje senatskega odbora, kako veliko vojsko silo vzdržuje Amerika na Kitajskem in koliko znašajo ameriške investacije tamkaj. Hull je na to pojasnil, da je na Kitajskem točasno okrog 3900 ameriških vojakov. Investiranega pa je tamkaj ameriškega kapitala za okrog 132 milijonov dolarjev. Brez dvoma je hotel imeti senatski od-

por te informacije v svrhu razmotrivanj, ali bi ne bilo uместno, poklicati ameriško vojaštvo s Kitajske domov, da bi se s tem izognili incidentom z Japonsko. Hull pa, kakor omenjeno, je v odgovoru označil, da je naloga, ščititi Amerikance tamkaj, za ameriško vojaštvo takorekoč bolj postranskega pomena; gre bolj za princip, da Amerika pokaže odločnost, iti do skrajnosti, da se upošteva mednarodni dogovori in pogodbe. Del Hullova pisma, ki se smatra tudi najvažnejši, se glasi:

“Interesi Zed. držav v situaciji na Daljnem vzhodu, v evropski situaciji in v situaciji na tem kontinentu se ne merijo po tem, koliko je število ameriških državljanov, ki prebivajo v kaki državi ob kakem času, in tudi ne po znesku ameriških investicij tam, kaj ter tudi ne po obsežnosti trgovine: Obstaja bolj obširen in veliko bolj temeljni interes, namreč ta, da se vzdržni redni proces v mednarodnih odnosih.”

Ako se bo ameriška vlada držala načela, ki je izražen v teh besedah, potem bo dalo to raznim diktatorskim in militarističnim državam dosti mi-sli. Pri svojih napadalnih na-črtih bodo namreč morale res-čno upoštevati to, da ne pride-jo kje navzkriž s pogodbami, sklenjenimi z Ameriko, kajti kakor razvidno, ta ne bo do-pustila njih kršitev. Predno pa se bo kaka država izpostavila nevarnosti, da si nakoplje so-vrstvo Amerike, si bo gotovo prej premislila. Dočim nam-

NACIJONALISTI ODBILI NAPAD
Hendaye, Francija. — Špan-
ske vlade čete so zadnji po-
nedeljek podvzele pet zapore-
dnih napadov na pozicije na-
cijonalistov, severno od mesta
Teruel, toda vsakokrat so
bile odbite. Te nove pozicije
so zasedli nacionalisti dne 1.
januarja pri svoji protiofenzivi
in so jih takoj močno utrdi-
li. Niso pa bili tedaj uspešni
da bi se jim posrečilo, vzeti
nazaj izgubljeno mesto Ter-
uel samo.

reč, ta ne vzdržuje redne ogromne armade, kakor jo ima jo druge države, ima pa že zdaj tako močno brodcvje, da bi na pr. lahko uspešno blokirala celo Japonsko. V slučaju kakega ponovnega svetovnega spopada bi bilo na ta način angleško in francosko brodogradništvo lahko zaposleno doma v Evropi in bi bilo z lahkoto kos nemškemu in italijanskemu brodogradu.

NEUSPEH MUSSOLINIJA

Avstrija in Ogrska ne plešete
več po njegovi godbi.

Budapesta, Ogrska. — Konferenca zastopnikov treh držav, namreč Italije, Avstrije in Ogrske, ki se ta teden vrši v tem mestu, pomeni občuten poraz za Mussolinija. Dočim je imel še pred kratkim odločilen vpliv v obeh državah, Avstriji in Ogrski, ste se mu pa ti zdaj nepričakovano postavili po robu. Z vsemi mogočimi lepimi frazami ste sicer izražali prijateljstvo do Italije, je, toda, ko je prišlo do tega, da bi pristopili k znani "protikomunistični" trozvezi Italije-Nemčije-Japonske, ste pa vljudno, toda odločno odrekli. Enako se je Mussolinijev zastopnik tudi zastonj trudil, da bi ju pregovoril, naj bi priznali Francovo vladno v Španiji.

KATASTROFALNA NESREČA AEROPLANA

Bozeman, Mont. — Usodna nesreče se je zadnji ponedeljek pripetila nekemu velikemu potniškemu aeroplanu, lasti Northwest Air Lines družbe, na njegovem poletu iz Seattle proti Chicagi. V silnem sneženem viharju je pilot očitno izgubil smer in letalo je trčalo ob steno neke gore, 14 milj severovzhodno od tukaj. Dva gozdarja, ki sta bila v bližini zaposlena, sta hitela na lice mesta, toda aeroplan se je takoj vnel in so jima plameni onemogočili vsako reševalno delo. Od letala je, izvzemuje, jekleno ogrodje, zgorelo vse in v njem je našlo smrt deset oseb, namreč osem potnikov in dva pilota. Trupla so bila vsa tako ožgana, da jih ni bilo mogoče spoznati.

RAZDELITEV LINDBERG- HOVE NAGRADE

Trenton, N. J. — Enc zadnjih dejanj, ki stoji v zvezi z znano afero ugrabitve in umorja Lindberghovega otroka, se je odigralo zadnji ponedeljek. Ta dan je namreč guvernir Hoffman razdelil nagrade \$22,000, ki jo je Lindbergh razpisal za tiste, ki so pripomogli k aretaciji Bruno Hauptmanna, kateri je bil pozneje obsojen na električni stol. Glavni del nagrade, namreč \$7,500, je prejel Walter Lyle, upravitelj gasolinke postaje, kjer je Hauptmann plačal zlato \$10 noto, o kateri se je ugotovilo, da je eden bankovcev, ki se je plačal ugrabitelju za odkupnino. Druga glavna nagrada je šla Wm. Allenu, vozniku truka, ki je našel truplo umorjenega otroka. Ostali znesek se je razdelil med osem nadaljnjih oseb. Je pa še ena nagrada, namreč \$25,000, ki jo je razpisala država, in ta se bo razdelila med 100 bančnih uradnikov, ki se identificiral odkupninski denar.

— 0 —
ŠIRITE AMER. SLOVENCA

TUJEZEMCE DOLŽI PRO- PAGANDE

Washington, D. C. — Poslanec Maas iz Minn. se je v zadnji ponedeljek izrazil, da ima dovolj vzrokov za trditev, da je stala močna tujezemska propaganda za tem, da se o dobri takozvani Ludlow amendment, po katerem bi smeli moral vršiti referendum glede vojne. Ta amendment je bil prvi dan odbit. Poslanec pravi, da so vodile propagando tiste države, ki so znane po svojih napadalnih tendencah.

KRIŽEM SVETA

— Moskva, Rusija. — Blizu severnega tečaja taborijo še vedno štirje sovjetski znanstveniki, ki so se presečili tja meseca maja. Zadnji ponedeljek je odplula iz mesta Murmansk k njim na obisk nekakšna mala ladja.

— Jeruzalem, Palestina. — V bližini Hebrona je bil pretekle ponedeljek napaden in ubit od neke roparske bande angleški znanstvenik J. H. Starkey, ko se je v družbi dveh delavcev vračal domov iz raziskovalnega dela.

— Šanghaj, Kitajska. —
Kakor ugotavlja neki tuka-
nji kitajski list, je kitajsko-
japonska vojna stala do zdaj
že celih sedem milijard dolar-
jev. Od tega trpi Kitajska
okrog pet milijard, od česa
gre polovica na račun uničen-
ga imetja.

OPOZORILO ZA AVTOMOBILISTE

Chicago, Ill. — Vsa't avtomobilist, ki si še ni preskrbel z mestne licence za 1938, bo aretiran in kaznovan z globa \$2. Tako je ukrenilo mestno sodišče v soglasju s policijskim ravnateljstvom.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

ZAVZELI VAŽNO MESTO

Mesto Tsingtao padlo v japon-
ske roke brez boja. — Ki-
tajske ženske vršijo organi-
zacijsko delo.

Šanghaj, Kitajska.— Japon-
ska armada ima pri svojem
prodiranju zaznamovati nov
uspeh. Zadnje dni se ji je
namreč posrečilo, da je zased-
la važno pristaniško mesto
Tšingtao v Šantung provinci.
Posebnost pri tem je zlasti ta,
da je mesto padlo v njih roke
brez vsakega boja; niti en
strel se ni oddal, kajti kitaj-
sko vojaštvo je že prej samo
od sebe izpraznilo mesto. Ja-
ponci poudarjajo, da bo tuje-
zemska lastnina v mestu osta-
la nedotaknjena.

Iz notranjščine Kitajske pa prihaja poročilo, da so tud kitajske ženske pričele aktivno posegati v sedanjo vojno. Kot začetek se je ustanovil oddetek kakih 150 mladih Kitajk, katerih namen točasnje je, da navdušujejo prebivalstvo k patrijotizmu in na vojno proti Japoncem. V to svrhu potujejo skozi vasi in mesta in vršijo organizacijsko delo za odpor proti Japoncem. Izvežbane pa so te ženske tudi v rabi orožja in pripravljene, ako bi bilo potrebno, nastopiti aktivno službo v strelskih jarkih.

IZJALOVLJEN NAPAD

Chicago, Ill. — Med tem ko je bil 35 letni Kitajec George Young, odsoten iz svoje sobe na 147 W. Oak st., so mu sovražne osebe tamkaj podtaknile bombo, in sicer tako da bi imela eksplodirati, ko bi prižgal luč, in ga ubila. Uspeli pa so le delno; Young je bil sicer ranjen, toda je ostal pri življenju.

Iz Jugoslavije

Nenavadna predrznost podjetnih svedrovcev, ki so vzpizorili več vlomov po Gorenjskem, med drugimi tudi v cerkev v Stranjah. — Povodnji na jugu države delajo ogromno škodo. — Smrtna kosa in drugo.

Številni vlomi in tatvine
Ljubljana, 21. dec. 1937. — Iz Koprivnice pri Podsredi je policijska uprava v Ljubljani prišla brzojavno obvestilo o skrajno drznem vlamu v tamošnjo župno cerkev. Tatovi so odnesli zlate cerkvene posode in druge dragocene predmete v skupni vrednosti za več ko 20,000 din. Policija domneva, da so vlomilci pobegnili proti Ljubljani, ali še verjetneje proti Zagrebu, kjer bodo skušali spraviti svoj plen v denar. Zadnje čase so na deželi podobni vlomi v cerkve in župnišča izredno pogosti.

Iz Vodic, onkraj Šmarne go- meseca strogega zapora in

re, pa nam poročajo, da je bilo v soboto ponoči v tamošnjih okolici izvršenih nekaj vlomov, pri katerih kažejo vsa znamenja, da so imeli tatovi na razpolago motorno kolo in so na ta način lahko v kratkih minutah obredli več vasi. V Mostah pri Komendi so objaskali mesnico Mihe Koniclje in odnesli precejšno zalogo mesnine in nekaj denarja. V Komendi so vdrl v pisarno Mlekarske zadruge, kjer so 500 Din kazni ter 250 Din sodnih stroškov 31 letni Jož Golež, posestniški sin v Slati pri Ponikvi, ker je dolžnik bivšega župana Franca Žljarja, da si je v letu 1926, ko je bil župan, pridržal 2000 dinarjev, katere je nakazalo mariborsko županstvo kot podporo za škodo njegovemu sedaj že umrlemu očetu. Sodišče je ugotovilo, da je bila podpora v redu izplačana in Goleža obsojilo.

Smrtna kosa

din. Zmogli pa so samo leseni del blagajne, v kateri je bilo za nekaj stotakov drobiža. Železnemu delu, kjer je bila glavna vsota, niso mogli do živega. Odtod so pohiteli v Stranje, kjer so vlomili v cerkev in odprli vse nabiralnike, a so našli le skromen plen.

Velike povodnji

Ljubljana, 19. dec. 1937. — V Slavoniji zadnje dni Sava strahovito narašča. Tako je pri Slavonskem Brodu doseгла 8 metrov in 4 cm nad normalo. Iz vseh poplavljenih krajev prihajajo vzdolž Save najbolj žalostne vesti o stanju, v katerem se nahaja prebivalstvo. V Bosanskem Brodu je

voda predrila nasip, ki je varo **Prašiče so ukradli**

val mesto pred Savo. Sava je preplavila vse hiše in prisilila prebivalce, da so se iz nižjih delov mesta izselili. Prav tako je Sava pri Bosanskem Samcu narasla skoraj 8 m nad normalo. Vse ceste v Bosanski Posavini so pod vodo.

Tudi iz Mostarja poročajo, jim zabili železni klin v glavo

da je tam del mesta pod vodo. V Bosni so sploh vse reke narasle, da so vsi večji kraji poplavljeni.

Dolino Neretve je prav tako zalila velika nevihta z dežjem: Neretva je močna narasla ter je ustavljen parniški promet med Metkovićem in odprtim morjem.

Odklikovanje

Z redom Jugoslovanse kro-
ne IV. razreda je bil od mini-
stra za poljedelstvo odklikovan
industrialc Jakov Hrvat iz
Ljubljane, za zasluge ki si jih
je stekel s tem, da je z nemali-
mi žrtvami uvedel gojenje rici-
nusa v južnih državah. Po nie-

Sisek je ves obdan z vodo, govori zaslugi se je tako Jugo

Vsa nižava med Siskom in
Petrinjo je zalita z vodo, tako
da je ta del Hrvatske bolj po-
doben morju kakor pa suhi
zemlji. Iz te povodnji molijo
le posamezni vrhovi gričev.
V Liki divjajo hudourniki,

Nekateri ljudje imajo kak skrit talent, katerega dostikrat odkrijejo po polnoma slučajno. Tako je M. F. Wegryznce, založnik lista Polish World in New York, opazoval neko kiparsko umetnico med tem, ko je ona izdelovala njegov kip. Pri tem je občutil željo, da bi se tudi on sam lotil tega dela. Spravil se je nato doma na izdelovanje in sohe svoje hčerke in jo je tudi dobil pogodil, kakor kaže gornja slika.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Ista igra

Amerikanski škofje so imeli posvetovanja in so izdali okrožnico. Obravnava ta okrožnica najbolj pereča vprašanja, in to je pač delavsko vprašanje. Žal, da odgovorni delavski krogi sami nikakor niso edini v tem, kako naj bi se to vprašanje rešilo in se kavsajo med seboj. Zopet in iznova so škofje pokazali, na kakšni podlagi le bi bilo mogoče priti do rešitve tega važnega vprašanja. Mnoge zahteve delavstva se popolnoma ujemajo z nauki, kakršni so utemeljeni v krščanstvu, ne glede na to, kdo stavlja te zahteve. Komunist, ki se je izpremenil zdaj v antifašista, zgrabi za to, da škofje izjavljajo opravičenost in pravičnost teh in teh zahtev, in gre korak dalje, da koraka lahko katoliški delavec roko v roki s komunistom, in vera ne igra vloge, ko so te zahteve, toraj skupne zahteve, prav skozi in skozi krščanske ali verske zahteve. Tako v tem slučaju slovenski komunist.

To je popolnoma v skladu z "ukazom", kakršen je bil izdan v Moskvi. Pojav je tudi sličen onemu, kakršen je bil na Francoskem. Ampak prav tam na Francoskem je prišla L'Humanite s kolom, ko se je od katoliške strani zahteval predpogoj, da se mora krščansko, toraj versko naziranje o svetu in življenju zjamčiti, ostati neokrnjeno. Tu je razpotje. Komunist izpremeni lahko taktiko, materialističnega naziranja ne bo nikoli pustil, saj bi moral sam sebe ubiti, niti pravi kristjan ne bo pustil (v tem slučaju toraj škofje ne bodo odstopili od krščanstva, ker bi se enako sami sebe ubili) verskega naziranja o svetu, in s tem smo zopet na isti točki: kdo je na pravem, materialist, ali kristjan? Imamo iste in skupne zahteve pri delavskem vprašanju, ampak pri naziranju gremo prav nasprotno pot, gremo popolnoma narazen. Zato velja: komunist ne bo postal kristjan, in kristjan ne sme postati komunist, materialist. In to nikakor ni kaka stranska zadeva, kakor hoče antifašist naivnim dopovedati, to je podlaga, in če ta pade, pade vse. Na pesek se ne zida nobena hiša, ki hoče kljubovati viharjem.

Veseli --- prazniki

Ne gremo ravno za praznike, le ob praznikih je nekaj veselega. V Španiji je po mnogih zmagah prišla največja zmaga, in z zmago utegne nekaj odpasti tudi za socialiste, da ne bodo vse vtaknili v žepe le anarhisti in sindikalisti. To je eno veselje. Drugo prihaja iz stare domovine. "Razkol med katoliškimi delavci". In zopet bo po tistem "mora" vesel del ob praznikih za socialiste, ker socialist v Chicagu natanko ve, kako bo po likvidaciji in veselo naznani: "Slovenski krščanski socialci morajo biti likvidirani. Kolikor ni med njimi totalnih hlapčevcev, se bodo pridružili socialistom". Vesele praznike!

Da je med krščansko usmerjenim delavstvom tam v starem kraju precej ribarij, ni prav nič novega. Bile so ribarije že pred vojsko, in po vojski je prišlo novo komunistično usmerjenje. Čudo bi bilo, ako bi to novo in zelo vabljivo usmerjenje ne bilo zajelo tudi krščanskega slovenskega delavstva. Zdaj je baje razkol pred vrati. Meritorično o razmerah ne morem pisati, za naše ameriške razmere stvar tudi ni aktualna. Jaz vem le, ker sem imel precej vpogleda v notranje razpoloženje pri delavskem gibanju, da je prav vsako gibanje podvrženo neki opasnosti, ako prihaja v poštev bolj materialna stran. Vidim pri sporu: "Našim tovaršem ni bilo vse eno, ali bodo samo volilni backi in priganjači, stalno zastopavljeni in za svoj trud poplačani z dovoljenjem za pobiranje drobtinice z bogatinove mize, ali pa bodo dejansko odločali kot enakovreden faktor..." Kdor razume med vrstami čitati, razume.

Kruh je kruh. Materialne koristi so opravičene. Tu je pa tudi razlog in vir za spor in ribarije. Odkod hude in za delavstvo pogubne ribarije pri nas med A. F. L. in novo C. I. O.? Zadnja obljubljuje več in boljšega kruha.

Prerekanja so o tem in onem, ampak — kruh igra najvažnejšo vlogo.

Socialist meni, da bode šlo po razkolu slovensko katoliško delavstvo med socialiste. Tudi to bi kazalo na — kruh, saj bi vsaj pri tem delu delavstva izginilo glavno, katoliško svetovno naziranje. Dvomim pa, in smelo trdim, da ne bo šlo to delavstvo med socialiste, temveč med komuniste, ker krušne obljube so pri komunistih boljše, kakršne so te obljube med socialisti. To bi bilo manj veselo ob praznikih, ampak socialist ne bo meni verjel, in se bo udaljal veseli nadi, da pridobijo od razkola socialisti, dokler ne bo sam doživel, da bodo pridobili le komunisti. Ker so ti še bolj v povelju, bodo prazniki vrlo veseli, ko je tam vesel razkol med katoliškimi delavci. Saj sami zatrjujejo, da gre le za kruh, vse drugo je po materialističnem pojmovanju — bunk. Pa dobro. Komunisti pa kažejo večji kos kruha.

KAJ NOVEGA MED ROJAKI V MICHIGANU

Herietta, Mich.

Ker ni iz naše naselbine nobenega dopisa, si štejem nekako v dolžnost, da se malo oglasim kajti rojaki po naselbinah bi utegnili misliti, da smo že vsi zmrznili. Toda, zmrznili še nismo, dasi imamo prav hud mraz in snega imamo tudi toliko, da bi ga lahko prodajali, če bi dobili kupce zanj. Pa preidemo k novicam.

Kakor po drugih slovenskih naselbinah, smrt tudi tukaj ne praznuje, ampak je še preveč pridno na delu. Pred par meseci nam je pobrala rojaka Johna Turka, enega izmed prvih tukajšnjih naseljencev. Bil je star 65 let in je bil doma nekeje od Žužemberka. — Na novega leta dan se je raznesla novica, da je na porodu umrla Olga Keng, rojena Duša iz dobro poznane družine Mr. John Duša. Stara je bila šele 20 let. Njen pogreb se je vršil ob veliki udeležbi ljudstva iz cerkve sv. Ane na Mt. Olivet pokopališče. Moje iskreno sožalje družini John Duša ob tako nenadni izgubi. Tebi Olga, naj pa sveti večna luč.

Zelo se je spremenilo v zadnjem času pri naši cerkvi, ali podružnici sv. Edwarda. Ta cerkev je bila zgrajena pred 16 leti in zgradili so jo skoraj izključno Slovenci. Sv. maša se bere tukaj po dvakrat na mesec, v minulih šestih mesecih pa po trikrat na mesec. Petja pa ni bilo že več let. Toda v zadnjem času se je naša nadbudna mladina oživila za petje in sedaj so se že toliko izučili, da nam prav lepo za pojo. Petje, katerega smo toliko let pogrešali, sedaj zopet imamo, zato smo dolžni našim mladim, ki so se za to zavzeli, zares dati hvalo za njihov trud. Bog vam bodi plačnik za vse, kar storite da poveljate božjo službo. — Toda, še nekaj pogrešamo in to je — slovenskega duhovnika. V petindvajsetih letih tukajšnje slovenske naselbine še ni bilo nobenega med nami, zato ga zelo pogrešamo, zlasti že bolj

priletne ženske, ki niso zmogne angleščine. Zato menim, da je za nas skoro zadnji čas, da se zdramimo iz spanja in da nastopimo bolj odločno in požrtvovalno, da vsaj deloma popravimo našo malomarnost.

Ker je pa želja g. urednika da so dopisi bolj kratki, bom to upošteval in dopis zaključil s tem, da voščim čitateljem Amerikanskega Slovenca vso srečo in zadovoljnost v novem letu ki smo ga pričeli in jim ob enem kličem sodelovanju za vero, dom in narod ter podpiranju katoliškega časopisa.

Naročnik

V KALIFORNIJO IN NAZAJ

Pueblo, Colo.

V Los Angeles, Kalifornija, smo imeli sina Antona enajst mesecev, ki je bil v National Radio Television School. Proti koncu meseca oktobra je pa prišel domov naš starejši sin, ki je poročen in dela v Nickolls Packing Co. ter nas vpraša, če nam je Anthony kaj pisal, kedaj bo skončal šolo. Tedaj sem mu povedala, da bo graduiral in dobil diplomu 10. decembra. On mi je pa na to rekel, da bi ga šli poiskati. Ko sem ugovarjala, da kdo bo šel, mi je rekel, da midva z očetom ter on in njegova soproga, čemur nisem prav nič ugovarjala, ampak sem bila tega še vesela. Tako smo se odpravili od doma 4. decembra zjutraj. Žal nam je bilo, da ni šla z nami tudi sinova žena, ki je pa bila zaposlena v Jackson Chevrolet Co. Tisti čas so namreč prišli ravno novi modeli avtomobilov in so jih veliko prodali, zato je ona imela veliko pisanja. Namesto nje, tako da smo vseeno bili štirje. Ubrali smo pot proti New Mexico in se med potjo oglasili pri sorodniku Frank Modica, katerega že več let nismo videli. Zivi v Maxwell, New Mexico, in se nas je zelo razveselil ter nam tudi postregel. Nismo ostali dolgo tam, ampak smo nadaljevali vožnjo

proti Santa Fe, glavno mesto države New Mexico in od tam proti Albuquerque, ki je precej veliko mesto in kjer sem opazila nekaj ličnih katoliških cerkva. Skozi vsa mesta v državi New Mexico, skozi katere smo se peljali, so katoliške cerkve po večini z dvema stolpoma. Ob deveti uri zvečer smo dospeli v Las Cruces, kjer smo prenočevali. Tako smo prvi dan prevozili celih 698 milj. Ko smo se pripeljali v državo Arizona, se nam je zdela zelo hribovita in rastlinje je bilo le nizko grmičje. Zelo veliko je pa bilo kaktej (kaktusovih rastlin). — Iz tega delajo še celo "candy", ki je bolj imeniten kakor pa dober in stane 50c funt. Ko smo se nekaj časa tako vozili, kamor se nam je zdelo po bolj pustih krajih, se nam je kmalu pokazal tudi prav lep razgled proti mestu Phoenix, da smo se vsi začudili. Bolj ko smo se bližali mestu, lepša je postajala okolica in okoli mesta je bilo nad vse lepo. V trumah smo videli kot sneg bele ovce, ki so se pasle po deteljiskih in njivah. Izgledale so kot bi bile ravno unite in vsaka je imela poleg sebe malega jagnjeta. Bombaža smo pa tudi videli veliko in nekateri so ga ravno obirali. To je bilo prvič v mojem življenju, da sem videla kako bombaž raste. Videli smo tudi veliko zelene (celery) in glavne solate, katero so tudi pospravljali, po nekaterih krajih so jo sejali, po drugih je pa bila že priklila iz zemlje. Videli smo lepe nasade pomaranč, lepe vrtove, pa tudi obložena pomarančna drevesa, ki so prav lepo izgledala, da sem rekla: To je za zares lepa dežela. Toda mi se nismo ustavili, ampak vozili kar naprej, vendar nisem bila nič utrujena. Pri mestu Yuma smo zapustili državo Arizono in ko smo prevozili reko Colorado River, smo že bili v Kaliforniji. Ta reka namreč meji obe državi in sicer gre meja po sredi reke. Zvečer je bilo, ko smo prišli tja in kalifornijske oblasti so nam pregledale vso prtljago. Bojijo se namreč, da bi kdo ne prinesel kakke rastline s seboj in da bi se morda s tem ne razširila kaka rastlinska bolezen. Tukaj smo tudi prenočevali. Drugo jutro sem videla, da ima Kalifornija tudi visoke hribe, jaz sem si pa že od petega leta naprej predstavljala Kalifornijo kot deželo brez hribovja in gora, toda, sedaj sem videla, da jih ima in še precej visoke. Nekateri so silno peščeni; precej časa smo se vozili mimo takih. Ko smo pa prišli na planjavo, je bilo že veliko grmičevja in tudi kakteje (kaktusi) so rastle ki so pa bile zelo izdelane s peskom. Spoznala sem, da mora biti hudo za potnike, če jih v tej krajih zasači močan peščeni veter. Dospeli v San Diego, smo se odpeljali najprej k morju kjer smo opazili veliko bojnih ladij. Potem smo šli v Mehiko, v mesto Tia Juana, ki je komaj 18 milj

oddaljeno od San Diega. Komaj smo se ustavili, že je bilo okoli nas kakih šest Meksikancev, ki so prodajali svoja vsakovrstna ročna dela. Bili so pa tako vsiljivi, da se jih je bilo nemogoče otresti, ampak smo morali vsak nekaj malega kupiti, da smo se jih odkrižali.

Od San Diega proti Los Angeles smo se vozili večina ob morju, kar se nam je videlo zelo lepo. Vozili smo se mimo krasnih vrtov in velikih pomarančnih ter limonovih nasadov, dalje smo videli nasade fig in drugega sadnega drevja. Res, rajsko lepo je tam do li ob pacifiški obali, ko je na drevju ob enem zrelu in tudi še zeleno sadje. Pa zelo poceni je tudi. Najraje bi bila sama ob grozdju živela, saj se ga je dobilo tri funte za samo 10c, medtem ko so bile limone prav tako drage kot pri nas, namreč 35c ducat. V Los Angeles smo si kar za pet večerov preskrbeli kabine, v kateri je vse po modi. V njih imajo plinske peči za kuhati, dalje električne hladilnice in vsakovrstno namizno ter kuhinjsko posodo. Oh, sem vzkliznila, ko bi jaz imela plinsko peč, kar naenkrat bi bila jed gotova. Res, tiste žene, ki imate plin in elektriko, povem vam, da ste kar v nebesih že na tem svetu, nasproti nam, ki tega nimamo, ker imate najmanj polovico manj dela. — Prihodnjič vam pa povem, kaj vse smo videli v Los Angeles.

Theresa Centa

NAJSTAREJŠI ANGLEŠKI LIST

Od 1. oktobra l. l. izhajata angleška dnevnik "Morning Post" in "Daily Telegraph" kot združen list z imenom "Daily Telegraph and Morning Post". Nadzorstvo nad listom ima lord Camrose, ki razpolaga z večino delnic podjetja. "Morning Post" je bila najstarejši angleški list in je izhajala pred "Timesom". Njena prva številka je izšla že 2. novembra 1772. Ta list je bil skozi 12 let edini dnevnik na Angleškem.

Vsaj en dopis na teden, naj bo geslo vsake naselbine.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:	V Italijo:
Za: Din:	Za: Lit:
\$ 2.55 100	\$ 6.50 100
\$ 5.00 200	\$ 12.25 200
\$ 7.20 300	\$ 30.00 300
\$ 10.00 420	\$ 57.00 1000
\$ 11.65 500	\$ 112.50 2000
\$ 23.00 1000	\$ 167.50 3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:

Za \$ 5.00 pošljite	\$ 5.75
Za \$ 10.00 pošljite	\$ 10.85
Za \$ 25.00 pošljite	\$ 26.00

Vsa pisma pošljite na:

JOHN JERICH
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Saljapin in general Zeleni.

— Veliki basist je bil takrat šele v začetku svojega baje slovnega dviga. Poklicali so ga v Moskvo, da bi za poskušnjo gostoval v carski operi, in tako je nekega dne korakal po mestu, kjer rasejo čebule na cerkvah.

Takrat je bil poveljnik mesta general Zeleni. Sicer ni bil prav odprte glave, toda car ga je imel rad in taka ljubezen je zmerom več vredna kakor vsa pamet.

Tisti dan, ko je hodil po cesti, je Saljapin srečal debelega gospoda z mnogimi odlikovanji na junaških prsih. Ko je ta videl, da se pevec ne zmeni zanj in da gre mimo njega, je presenečen obstal. Toda hitro se je znašel. Planil je proti njemu in zakričal:

"Kaj si vendar dovolite! Zakaj me ne pozdravite?"

"Ker vas ne poznam."

Debeluh je zagorel od jeze: "Ne poznate me? Jaz sem Zeleni! Ali me zdaj ne boste takoj pozdravili?"

"Ko dozorite" je mirno odvrnil pevec in šel svoj pot.

Razlika. — "Pepček, kako imenujemo človeka, ki govori nerensico?"

"Lažnjivca!"

"In tistega, ki govori resnico?"

"Osla!"

Benjamin Gould. — Slavnega ameriškega astronoma Benjamina Goulda so nekoč po pomoti proglasili za mrtvega. Za astronomski kongres, ki je bil leta 1893 v Bostonu, je namreč izdal neki tiskarnar astronomski leksikon, kjer so se nahajali tudi življenjski podatki slavnih zvezdoznancev, in Gould se je zelo začudil, ko je tu bral, da je umrl 7. aprila leta 1869. Potem je pisal založniku:

"Čenjeni gospod! Zelo me veseli, da se ste me v svojem leksikonu spomnili in prav hvaležen sem vam za to pozornost. Opozoril bi vas rad na to, da pri datumu moje smrti vsaj letnica najbrž ne bo točna!"

Preizkušnja pameti. — Dva bolna na umu hodita po vrtu blazine.

"To je strašna krivica. Čisto zdrav sem in vendar me imajo že pet let zaprtega," reče prvi.

"Jaz pa sem tukaj že deset let. Pojdva k ravnatelju, saj sva oba že zdrava. Sicer pa se lahko sama preizkušava o tem!"

"Kaj imam v levici?" vpraša prvi in skrije roko za hrbet.

"Potrés", odgovori drugi.

"Ne velja, ti si ga videl," odvrne prvi.

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

Lady Greytoke je bila prepričana, da bi se lahko rešila z naglim skokom na drevo pred krvoločnim leopardom, toda ježilo jo je, da jo je pri tem njenem opraviilu motila ta krvoločna zver džungle in ji skoro izpred ust hotela izrgati hrano, zato se je hotela nad divjimi leopardom maščevati.

Naglo je z ramena odvrгла prvi tako hitro ugrabljeni lovski plen, snela z ramena lok, nastavila pišto na tetivo in pomerila na leoparda, ki se je pripravil da skoči nanjo. V tem so pa ostali v kempi zaslišali obupen kriki. "Moj Bog," je zavpila Annette, "to je bil ženski glas." "Lady Greytoke!" reče Brown.

(34)

Skoro podobno, kakor je napadel razjirani leopard Lady Greytoke, tako potuhnjeno se je pripravil skozi vohed v koč k Tarzanu neznan črnc. "Kdo si?" je vprašal Tarzan. "Jaz sem Gupingu, črncnik," je odgovoril črnc s hrupavim glasom. "Prisel sem, da te osvobodim, da pojdeš k svojim Kavurum."

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tarzan se je nasmehnil besedam črncnika, ko je ta nadaljeval: "Jaz ti hočem pomagati da se rešiš in potem ti povej svojim Kavurum, da naj nikdar več ne nadlegujejo našega naselja in naj ne poskušajo krasti naših deket. Toda, jaz ti samo razvežem vezi, naprej si pa sam pomagaj, kar ne bo tako lahko."

TEHNIKA PRED TISOČLETJI

Navajeni smo imenovati našo dobo "doba tehnike". Takšni nazivi niso popolnoma upravičeni, če hočemo z njimi izraziti nasprotja med današnjim dnevom in prejšnjimi stoletji ali tisočletji. Vsaka doba bi imela namreč pravico do takšnega naslova, celo kame-nita doba, ki je poznala že mnoge tehnike, čeprav ni za njimi ostalo večinoma nobene-ga sledu. Napačno bi bilo od-rekati pokolenjem, ki so žive-la dolgo pred nami tehnične sposobnosti in izumiteljsko na-darjenost. Vsak ve, da je Rim v dobi cesarjev dosegel visoko stopnjo civilizacije, ki ji je vedno glavni pogoj visoka stopnja tehnične stroke. Udob-nosti pa tedaj nisi našel samo v palačah glavnega mesta in v patricijskih vilah, katerih prebivalci gotovo niso uživali nič manj udobnosti nego dan-današnji človek v svojih sta-novanjih. Do vodovoda so ime-li pravico vsi in ogromnih jav-nih kopališč ni bilo malo. Iz-kopavanja v zadnjem času so pokazala, da so imeli Rim-ljani v podeželju in v zasede-nih pokrajinah vojašnice, ki so bile opremljene z danes najmodernejšimi kurilnimi na-pravami, z napravami za do-vajanje segretega zraka itd.

O dvigalu bi menil človek, da je izum novejšega časa. To bi bilo pogrešno. Že v času Julija Cezarja so imeli na Fo-rumu naprave, ki so dvigale težka bremena, gladiatore in zveri iz podzemlja. Pod For-umom je bil velik hodnik, od katerega so se cepili štirje manjši, stranski hodniki, v teh pa so bile po tri dvorane, z vsemi napravami in rovi za dvigala. V teh 12 dvorah je videti še danes težke kvadre, ki so spadali k dvi-galni napravi, in natančno si lahko izračunamo, kolik so ta dvigala lahko dvignila in ka-ko visoko. Vsako dvigalo je lahko dvignilo pet do šest lju-dih in istočasno je bilo mogoče di in spraviti več nego 60 oseb v višino.

Kratko pred peloponeško vojno so v Atenah postavili ste-ber, na katerem je stala neka vrsta sončne ure. Z nje je bi-lo mogoče razbrati vzhod in zaton solca ter zvezd. O ra-bi plina za kurjavo poročajo iz 1.400 pred našim štetjem. V Karamaniji so izkoriščali tam uhajajoči zemeljski plin kot kurivo za domove. V južni Palestini so imeli že pred 3300 leti pihalnike na vroči zrak za plavže. Eden največjih tehni-kov in izumiteljev starega ve-ka, Arhimedes, je izumil škripce, ki so dvigali najtežja bremena, dalje vijake za dvi-ganje vode, ki se imenujejo še danes po njem, in mnogo drugih takšnih stvari.

Da je že stari vek uporabl-jal težke "topove", je znano. Celotno priprave, ki so sprožile po več izstrelkov hkrati, niso bile nič redkega. Tako so ime-li stari Rimljani in Grki pri-prave, ki so metale 88 cm dol-ge puščice 370 m daleč v plo-skem loku. Metalci kamenitih krogel so v strmih krivuljah metali dvofuntne krogle 184 m daleč, enofuntne pa 300 m. Ti in podobni stroji nam do-kazujejo, da bi se mogel že stari vek ponašati s tehnično umno, da je s "rdečkar-ji" že od začetka vneto zasle-dovali. Tako je že pred 15. leti imel v svoji službi bivšega huzarskega carskega kapita-na, kateremu je neizmerno za-upal. Ta pa mu je zaupanje poplačal s tem, da mu je ne-koč vzel važne listine — bilo jih je več zabojev — pokradel in izročil Moskvi, ki ga je po svoji nagradila, kakor toliko drugih: s kroglo v glavo.

Da je imela antika zelo raz-vito tehniko za gradnjo mo-stov in predorov, je dokazal med neštevilnimi drugimi gradbeniki Mandrokles, ki je perzijskemu kralju Dariju za njegov pohod proti Skitom zgradil most preko Bospora.

Harpalos je pozneje za kralja Kserksa izvršil še pomembnej-še tehnično delo, ko je premo-stil Helespont. Mesto Samos se je ponašalo s 400 m dolgim pomolom in tu je Evpalinos v 6. stoletju izvršil mojstrsko delo, ko je zgradil kilometer dolg in za moža visok predor, ki je dovajal mestu vodo ne-kega gorskega izvira. Od obeh strani so začeli ta predor istočasno vrtati in le z neznat-nimi pogreškami sta se oba konca srečala. To delo bi bilo nemogoče, če bi merilna umet-nost ne bila že na visoki stop-nji. Sicer so pa ogromni rim-ski vodovodi bolj znani nego ta Evpalinova tehnična moj-strovina.

Zelo iznajdljiv je bil stari vek, kar se tiče gradnje avto-matov. Takšne avtomate so poznali tedaj n. pr. v podobi plazečih se polžev, kovinskih orlov, ki so mahali s peruti, lesenih golobov, ki so kratak čas lahko letali po zraku itd. Heron iz Aleksandrije poroča v 2. stoletju pred našim šte-tjem o avtomatih v svetiliščih, v katere si vrgel kovanec in je iz njih potem pritekla blago-slovljena voda. V rimski Ga-liji so imeli steklena okna, v Rimu močno razsvetljavo na cestah, v Herkulanumu pa ste-bre za reklamne oglase.

Stari vek je izdeloval tudi že umetne ude. Sploh je na-pačno misliti, da bi bili ljud-je v tistem času, kar se tiče zdravilstva, na najnižji stopnji razvoja. Rimski vojaški zdrav-niki so imeli, kakor nam kaže-jo najdbe, že zelo popoln in-strumentarij. Antika je poznala že narkozo, 4000 let star papirus nam poroča o operaci-jah očesne mrežne, in Hipokrat je deloval z mnogimi zdravil-nimi metodami, ki jih lahko z mirno vestjo imenujemo mo-derne.

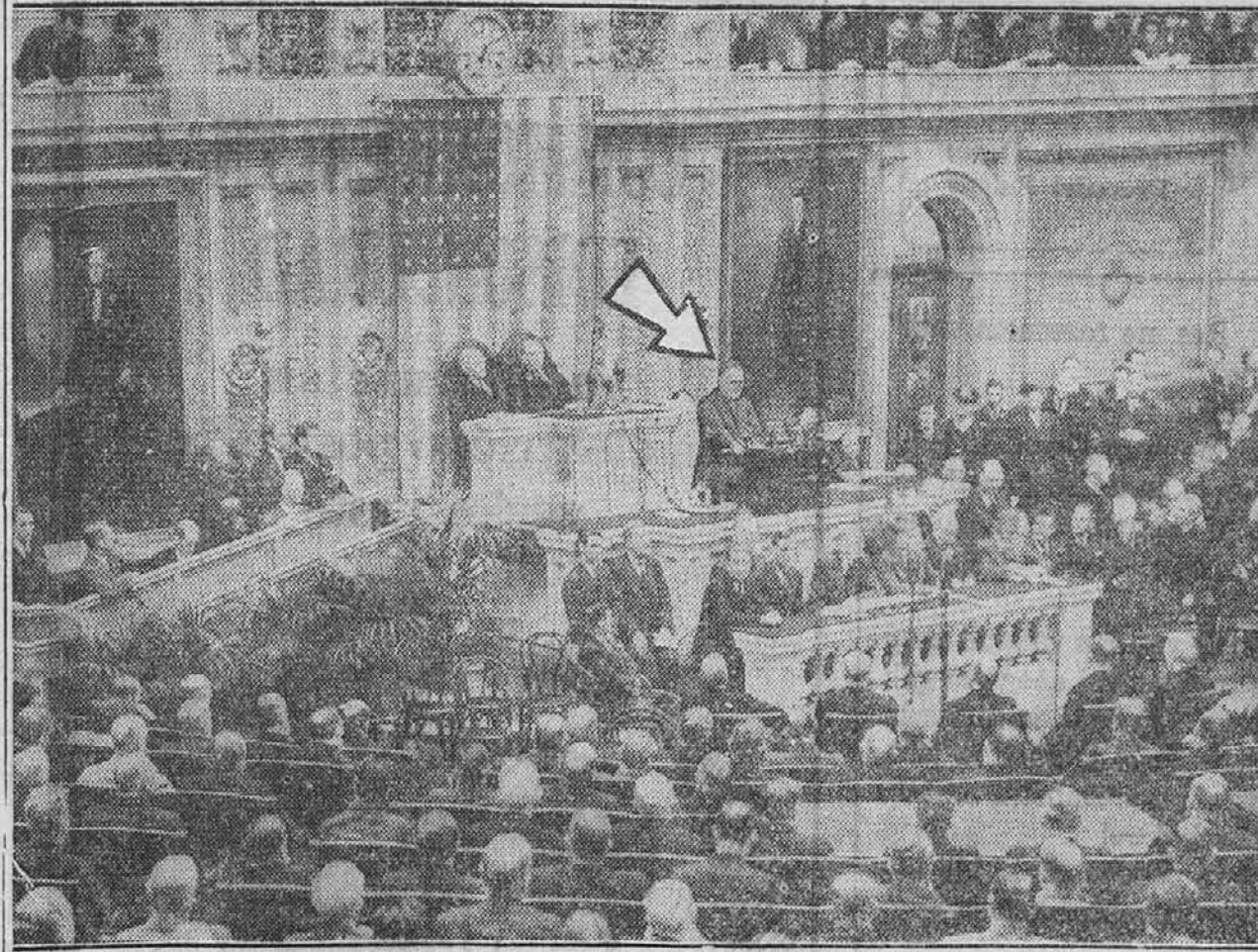
Med periskimi vojnami se je po Grčiji razširilo brzojav-ljanje s plamenicami. Z dve-ma plamenicama je bilo ob jasnem vremenu mogoče brzo-javljati na velike razdalje in pri tem so s plameni sestavljali vseh 24 črk grške abecede. Stari vek res ni imel železnic in letal, a zato precej srečno organizacijo prometa, ki je dovoljevala velike brzine. Z državno pošto so ljudje iz An-tiohije v Bizanc potovali šest dni, kar pomeni povprečno 190 km poti na dan. Sli na konjih so važna poročila pre-našali še z večjo brzino. V rimskem času so z vozovi o-pravljali povprečno 60 do 73 km na dan.

Kaj je zmogel stari vek v gradbenem področju, je vsem znano. Spominjo se samo na egiptске piramide. A tudi Su-merci so znali že v 3. tisoč letju pred našim štetjem dvi-gniti nivo svoje prestolnice Ura nad okoliškim ozemljem in jo tako zavarovati pred po-plavami. Nadalje so zgradili umno omrežje prekopov, ki so nesto spremenili v prave su-nerske Benetke.

STALINOV VOHUNI V FRANCJI

Nedavno so odkrili v Pari-zu, da so Stalinovi vohuni po-slušali in seveda sporočali na-prej vse telefonske pogovore bivšega ruskega generala Ke-renskega, ki je do zadnjega upal, da bo udeležil ruske revo-lucije, pa se je končno moral umakniti iz Rusije. Njegovo delovanje v tujini so "rdečkar-ji" že od začetka vneto zasle-dovali. Tako je že pred 15. leti imel v svoji službi bivšega huzarskega carskega kapita-na, kateremu je neizmerno za-upal. Ta pa mu je zaupanje poplačal s tem, da mu je ne-koč vzel važne listine — bilo jih je več zabojev — pokradel in izročil Moskvi, ki ga je po svoji nagradila, kakor toliko drugih: s kroglo v glavo.

PREDSEDNIK OB OTVORITVENEM GOVORU

Slika kaže prizor v dvorani poslaniške zbornice v Washingtonu, ko je ob otvoritvi 75. zasedanja kongresa imel predsednik Roosevelt svoj govor.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

ŠKODLJIVA IZOBRAZBA

Lansko leto je bil tudi v francoskih šolah velik naval novih učencev, tako da je ne ki učitelj ves nevoljen vzklil-nil: "Kaj vendar vse tišči v šolo? Zadnji čas bi že bil, da bi začele oblasti prepovedova-ti pouk in navduševati ljudi za nevednost, potem bi ljudje vsaj raje ostajali v domačem kraju, pri delu na polju, na kmetih, kjer je temelj drža-ve; sedaj pa vsak, kdor le ne kolikor poduha kako knjigo, že misli, da ne sme prijeti v roke nobene druge stvari kot pero. Vsako drugo orodje bi ga oskrnilo, onečastilo. Vse drvi v mesta, število delomr-žežev narašča z dneva v dan, kmetije pa ostajajo zapuščene in zanemarjene. Od samega denarja in industrijskih pro-izvodov ne bo nihče dolgo ži-vel. Če odpove kmet, mora tu-di vse drugo zaostati." — Iz-obrazba je kakor ogenj; lahko mnogo koristi, lahko pa tudi še več škoduje; treba je le pravilno z njo ravnati, jo pra-vilno presojati in ne obsojati vsega drugega.

VINO IZ MORJA

Mornarji male belgijske ri-biške ladje "Marie Robert", ki je lovila sikanke v bližini belgijske obale, so nenadoma uzrli po morju plavajoče so-de. Dvignili so enega iz vode, za njim pa še 49 drugih. Iz njih so na koncu izočili 4500 l najboljšega vina.

NAJLAŽJE KOVINE

V neki tovarni v Manche-stru v Angliji so iz kovinske-ga magnezija dobili neko novo zlitino, elektron, ki je skoro polovico lažja kot alumi-nij. Ker morajo vso magne-zijevo rudo uvažati iz Ameri-ke, Nemčije in grškega otočja,

si Angleži silno prizadevajo, da bi mogli pridobivati kovin-ski magnezij tudi iz dolomita, katerega imajo ogromne koli-čine doma. Iz samega dolomi-ta so zgrajena londonska vla-dna poslopja. — Nova kovina bo brez dvoma izpodrinila alu-minij pri izdelovanju letal, ker letalstvo teži za čim večjo nosilnostjo in hitrostjo.

PTICE NA ANGLEŠKEM

Londonska ornitološka druž-ba je izračunala, da živi na Angleškem približno 200 mili-jonov ptic, to je približno štiri-krat toliko, kolikor je tam ljudi. Družba trdi, da je v drugih deželah, n. pr. na Francoskem dosti manj ptic, kajti le na Angleškem imajo stroge zakone, ki zabranjuje-jo z uspehom lov na ptice in uničevanje njihovih gnezd. Pogumni statistiki te družbe nadalje ugotavljajo, da je v Londonu tri milijone ptic, med njimi 1.800.000 vrabecev. Na vsem svetu je po njihovem mnenju 75 milijard ptic. Ka-ko so prišli do tega števila, je njihova tajnost.

KAČE SE BOJE JESIHA

Vojaške oblasti britske Indi-je so odredile, da si naj angle-ški in domači vojaki pred ka-kim maršem skozi džungle na-mažejo noge in meča z jesi-hom, ker se takih nog kače nikoli ne dotaknejo. Oblasti upajo, da se bo s tem ravnaj-njem precej znižalo število nesreč, ki jih ondi povzročajo kače.

PETNAJST PREPOVEDANIH STVARI

Češkoslovaško notranje mi-nistrstvo je objavilo seznam petnajstih stvari, o katerih tisk na podlagi zakonov o narodni obrambi ne sme poročati. Ta-ko ne bo smel pisati o preme-stitvah vojaških čet, o legi in opre-mi ter obratovanju voja-ških objektov, o ukrepih v ob-mejnem ozemlju in utrjeval-nih delih, o uvedbi novih oro-žij in dobavah vojnih potreb-ščin, o organizacijskih podrob-nostih vojske, o gradnji strate-

gično važnih železniških prog, cest, mostov itd. Zakon kaznu-je tudi ustno razširjanje tak-šnih vesti.

NAPOLEON IN TOBAC

Napoleon po vsej priliki ni bil posebno vnet kadilec, toda velika pipa iz morske pene, ki je bila v Londonu na javni dražbi in ki je bila ba-je nje gova last, spominja na njego-vo veliko zanimanje za — tr-govino s tobakom.

Na nekem slavnostnem ve-čerju so pritegnili njegovo po-zornost čudoviti biseri, ki jih je nosila neka povabljená da-ma. Ni je poznal in je vprašal nekoga kdo je in kakšen po-klic ima njen mož, da ji je lahko daroval takšno dragoceno-st. Dejali so mu, da je mož tobačni tovarnar. Napoleon se je zanimal podrobneje za do-nosnost te industrije — s tem uspehom, da je potem prede-lavo in prodajo tobaka pro-glasil za državni monopol.

KOMUNISTI V LURDU

Z izgovorom, da organizira-jo brezplačno zdravniško služ-bo po francoskih letoviščih in sploh v krajih, kamor pride mnogo tujcev, so francoske ko-munistične organizacije šle ta-ko daleč, da so poslale svoje komunistične "evangeliste" ce-lo v Lurd, kjer so vsako leto velike verske svečanosti. Tu naj bi širili komunistično pro-pagando in delali reklamo za prijateljske stike s Sovjetsko Rusijo. Celotno to se je zgodilo, da so komunisti enostavno za-sedli lursko občino ter njene prostore uporabljajo za svoje pisarne. Vsakemu tujcu po-nujajo tu poleg drugega tudi komunistične propagandne brošure in letake. Kadar bi kak tujec rad kakšnih poja-snil o tem in onem, se obrne na občino, ker je prepričan, da mu bodo tam najbolj postregli s tem. Tu tudi res dobi vsa po-trebna navodila, poleg tega pa ga na lurski občini poste-no založijo tudi z raznimi knji-žicami, ki imajo izrazit pro-pagandni značaj. Brez pri-pombe!

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

KONČNO POROČILO O PRIJAVAH USTANOVNIKOV IN NAROČNIKOV ZA 'NOVI SVET'

Slovenska naselbina v Bradley, Ill. se je skoro v celoti pri-družila novemu listu. — Mnogi odzivi iz drugih krajev.

Kakor smo že zadnjič povedali, bomo s tem poročilom danes jenjali objavljati v tem listu priglašene naročnike in ustanovnike novega lista "Novi Svet". Ustanovniki "Novega Sveta" bodo sproti vsaki mesec objavljeni v novem listu, ki se že tiska in še ta teden izide.

Kampanja za "Novi Svet" je bila dokaj živahna in zanimiva. Pokazala nam je jasno, da je med našimi ljudi še vedno dosti lju-biteljev lepega in dobrega berila. Pokazala nam je obenem, ka-ko je naše slovensko ljudstvo v tej zemlji dobro. Odkrito pove-mo, ponosni smo na te stotine in stotine slovenskih družin, ki so se tako nautušeno in velikodušno odzvale z ustanovnino in naroč-nino za novi list. Ponosni smo na naše slovenske čč. gg. duhov-nike, izmed katerih se jih je 33 priglasilo z ustanovnino. Ponosni smo na naše slovenske katoliške podporne organizacije in društva, ki so se v tako velikem številu pridružili tej akciji. Pa ne samo smo ponosni na vse te, ampak tudi iskreno hvaležni smo vsem.

"Novi Svet" se pravkar tiska in koncem tega tedna bo že raz-poslan v naše naselbine. Prepričani smo, da se ga bo vsak nje-gov ustanovnik in naročnik razveselil. "Novi Svet" pa ne skuša po svojih najboljših močeh biti to, kar se od njega pričakuje.

Torej še enkrat vsem prisrčna in iskrena hvala za sodelova-nje in pomoč pri ustanavljanju lista "Novi Svet".

Iz Bradley, Illinois so se priglasili zadnje dni ustanovnikom in naročnikom za novi list:

MR. ANZELM LUSTIG	\$5.00
MR. NICK MARENTICH	5.00
MR. FRANK DRAŠLER	2.00
MR. JOS. JAMNIK	2.00
MR. GEORGE KRALL	2.00
MR. ANTON KRIŽAN	2.00
MR. JOHN LUSTIG	2.00
MR. LEO PECHAUER	2.00
MR. CHARLES PONIKVAR	2.00
MR. MICHAEL SMOLE	2.00
MR. JOS. STAREŠINICH	2.00
MR. MATH STEFANICH	2.00
MR. JOHN ZAJC	2.00
MRS. ANNA JAKOVČIČ	1.00
MR. JOHN PEZDIRTZ	1.00

Iz drugih raznih krajev:

MR. GEORGE WESELECH, Pittsburgh, Pa.	\$5.00
MR. FRANK LOKAR, Pittsburgh, Pa.	5.00
MR. JOS. L. BAHORICH, Pittsburgh, Pa.	5.00
REV. JOHN BLAŽIČ, Uniontown, Pa.	5.00
MR. JOE INTIHAR, Eveleth, Minn.	5.00
MR. JOHN FABIJAN, Chicago, Ill.	3.00
MR. LEO KNAPFELC, Watson, Sask., Canada	3.00
MRS. NEŽA SAMIDA, Smihel, Jugoslavija	3.00
MR. FRANC BLAŽIČ, Žihovo selo, Jugoslavija	3.00
MR. JOHN ŽUGEL, White Pine Mine, Mich.	3.00
MR. JOHN CHERNIGH, Chicago, Ill.	2.00
MR. ANTON SIMONICH, Chicago, Ill.	2.00
MRS. THERESA ELLIS, Chicago, Ill.	2.00
MR. JOHN VICIČ, Chicago, Ill.	2.00
MR. LEO SIMONIŠEK, Chicago, Ill.	2.00
MR. MAKŠ OMERZEL, Chicago, Ill.	2.00
MR. JOHN PETROVČIČ, Chicago, Ill.	2.00
MR. ANTON KREMESEK, Chicago, Ill.	2.00
MR. CHARLES AMBROŽ, Oglesby, Ill.	2.00
MR. MARTIN KRAŠOVEC, Pueblo, Colo.	2.00
MR. JOHN PACHAK, Pueblo, Colo.	2.00
MR. ANTON ZAVODNIK, Soudan, Minn.	2.00
MR. JOS. RUDMAN, Wilkinsburg, Pa.	2.00
MR. JOS. PAVLAKOVICH, Sharpsburg, Pa.	2.00
MR. MATH PAVLAKOVICH, Pittsburgh, Pa.	2.00
MR. MICHAEL ZUGEL, Pittsburgh, Pa.	2.00
MR. PAUL BLAŽIČ, Nokomis, Ill.	2.00
MR. JACOB TURŠIČ, Chicago, Ill.	2.00
REV. MATTHEW O'NEILL, Joliet, Ill.	2.00
MRS. MARY PAVLEŠIČ, Ambridge, Pa.	2.00
MRS. FRANCES ZADNIK, Butte, Mont.	2.00
DRUŠTVO SV. JANEZA KRSTNIKA, št. 143, KSKJ., Joliet, Ill.	2.00
MR. JOŽEF VIDMAR, Cleveland, Ohio	2.00
MR. MATH MIHELČIČ, Cleveland, Ohio	2.00
MR. IVAN STARČ, Cleveland, Ohio	2.00
MR. ANTON ŠTUPNIK, Ely, Minn.	2.00
MRS. ALBINA GOLOB, Whiting, Ind.	2.00
MR. ŠTEFAN ARH, Whiting, Ind.	2.00
MR. ANDREW GOLOB, Whiting, Ind.	2.00
MRS. J. OKOLISH, Barberton, Ohio	2.00
MR. FRANK JENKO, Castle Gate, Utah	2.00
MRS. ANA ZELJETO, Helper, Utah	2.00
MRS. MARY ZORE, Olyphant, Pa.	2.00
MR. MARTIN JURKAS, Chicago, Ill.	1.00
MR. JOE NEMANICH, Chicago, Ill.	1.00
MR. PETER BALKOVEC, Pittsburgh, Pa.	1.00
MR. JOHN GOTTLEB, Chicago, Ill.	1.00
MR. JOHN ZALAR, Barberton, Ohio	1.00
MR. ANTON ZALAR, Cleveland, Ohio	1.00

VSEM BOG PLAČAJ IN ISKRENA HVALA IN DAL BOG OBILO POSNEMALCEV!

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

“Dušica”

ROMAN
—
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

Pa bolj ko ga je gledala, njegovo skromno, skoraj boječe obnašanje, njegovo revno, pa snažno obleko, njegove krotke oči, ki so jo s toliko dobrotnostjo opazovale, polne mokrih, zadržanih solz, njegov ljubezni, stariški, odkritosrčni obraz, obdan od redkih sivih las, — tem večje zupanje se ji je vzbujalo. Zdelo se ji je, da še nikdar ni videla obraza, ki bi bil tako dobron in odkritosrčen.

“Kdo pa ste vi?” ga je končno vprašala. “Duhovnik sem, drago dete,” je odgovoril in globoko vzdihnil, “duhovnik, ki mu ni več dovoljeno službovati in darovati sv. maše, star in ubog siromak, ki so ga postavili, da vas straži tule v tej ječi.”

“Pa nič se me ne bojte, drago dete!” je nadaljeval in si v očividni zadregi dal opravo s svojimi že itak svetlimi in snažnimi čevlji. “Nič se me ne bojte! Ne bom prav nič hud in strog stražar —! Prisilili so me —. Nisem hotel —! Toda moč imajo, jaz pa sem slab —. Kako se jim naj branim, če me siloma tirajo sem in — in mi grozijo!”

Končno, je pridjal krotko, “božja volja je taka, in On sam najbolje ve, kaj je nam v prid.”

Čevlji so se očividno ustavili nadaljnim njegovim trudom in se niso hoteli še lepše svetiti. Obžalovaje jih je gledal in gube so se mu še poglobile na njegovem že itak nagubanem obrazu, postavil jih je na tla in se pripravil, da jih obuje.

Molče ga je gledala.

Možgani so ji bili najbrž še vsi otopeli in trudni od udarca, da ni mogla razumeti njegovih besed.

Njen stražnik —?

Tale slabotni, onemogli možiček —?

Nasmehnila se je tej čudni misli.

Tale človek s svojim dobrotnim obrazom, s svojimi odkritosrčnimi očmi, s svojimi boječim obnašanjem pač čisto nič ni bil podoben tistim ljutim Jakobincem in teroristom, ki so vladali in strahovali Francijo, vsak trenutek pripravljeni za vsakršno krvoločnost zoper “ariste” —!

Ne, ta človek ni bil revolucionar —! Ni bil terorist —.

Toda njegove zadnje besede so ji neprestano donele po ušesih. “Ne bom prav nič hud in strog stražar —!” Tako je dejal. In: “Prisilili so me — grozili so mi!” Ali so res postavili tega ubogega starčka, da jo straži —? Ali ni hodil zunaj pred vrati nekje vojak gorindol —? Saj je čula njegov enakomerni korak.

Čemu je torej še posebej treba tegale onemoglega starčka, da jo straži —?

Bolj ko je premišljevala vse to, bolj se ji je zdela stvar sumljiva.

Nazadnje se ni mogla več držati. Vprašala ga je:

“Dejali ste, častiti oče, da so vas postavili za stražo sem v mojo celico —?”

“Tako je, dete, da, postavili so me za stražo —!” je vzdihnil. “Ah —, prekanjeni so, lokavi —! In moč imajo!”

“Anarhiste mislite, kajne? Teroriste, ki vladajo Francijo? Tisti odbor za javno varnost, ki ropa in mori, onečašuje cerkve in odpravlja vero — ter odstavlja njene služabnike —? Ali ne?”

“Žal, drago dete —!”

“In ti ljudje, pravite, so vas postavili, da

me stražite —? Res, ne razumem vas!”

Nasmehnila se je.

Dobre volje je bila.

Saj je bila za trdno prepričana, da jo bo Percy rešil, kakor je že toliko drugih rešil, pa še iz večje zagate. Nenadoma, morebiti že nocoj bo prišel —. Nekaj se bo zgodilo —.

Percy je gotovo že ves dan vohunil krog njene ječe in že tudi skoval enega svojih nedosežnih načrtov. In če bi jo tudi cela četa gardistov stražila bi jo dobil iz ječe. Kaj šele, če jo straži tale slabotni možek. Še njega bo vzel seboj —!

“Prav nič nimate podobne, da bi bili kakor eden tistih divjih republikancev —!” se je šalila.

“Ah, da!” je spet vzdihnil. “Slab sem, star sem —! Do danes so me imeli tamle v drugi celici, skupaj smo bili, Francois, Felicite in jaz. Ta dva sta namreč moj nečak in moja nečakinja, veste, otroka moje sestre. Nedolžna otročiča, ki bi ju ti volkovi radi pomorili.

“Davi,” je pravil gostobesedno, “pa so prišli vojaki in so me odtrgali od mojih ljubih otročičev — srečen sem bil kolikor-toliko, vključno ječi in vključno smrti, ki smo ji vsak dan gledali v oči — in so me gnali pred nadječarja in ta mi je povedal, da pridem v vašo celico in da vas moram stražiti dan in noč, ker —.”

Starček je utihnil.

Videti je bilo, kako težko mu je in da se boji ponoviti, kar mu je nadječar naročil.

Dve debeli solzi sta mu prilezli iz dobrotnih oči in se počasi trkljali po njegovem gubastem licu.

Segel je v žep svoje že zelo oguljene, pa čudovito snažne sutane, iskal nekaj časa in končno potegnil na dan obširen žepni robec, okrašen, z rdečimi, rumenimi in zelenimi štirikoti in robovi ter si brisal oči in znojno čelo. Njegov glas je bil jokav in roke so se mu zelo tresle.

Sočutno ga je gledala Margareta.

Sama je bila ujetnica in njen položaj je bil vključno upom na skorajšnjo rešitev bridki in težki, toda imela je mehko srce za nesrečo bližnjega. Pozabila je na svoje brdkosti, sivolasi starček se ji je smilil, njegova rahločutna boječnost, njegova plemenita žalost, predvsem pa njegova nežna ljubezen do otrok jo je ganila.

Vse bo storila, da Percy tudi njega reši in njegove otročiče.

“Le nadaljujte, častiti oče!” mu je dajala pogum. “Nič se ne bojte! — Stražiti me morate noč in dan, so vam rekli, ker —?”

“Rekli so, če vas bom skrbno stražil in če ne bode te pobegnili, bode ta Francois in Felicite prosta,” je povedal starček po dolgem pomišljanju, si brisal čelo in siloma premagoval svojo razburjenost. “— In če bi vi ušli, bodo otroka in mene poslali pod guillotino koj drugi dan,” je pridjal počasi in boreč se sam s seboj.

Molk je zavladal v celici.

Tiho je sedel abbe in sklenil tresoč se roke kakor v molitev.

Margareta se ni genila. Počasi počasi so ji abbejeve besede našle pot v zavest.

(Dalje prih.)

Naj bo vaše sosesčine

COMMONWEALTH

EDISON URAD

vaš glavni stan
za električno postrežbo
vsake vrste

★ Vsaka električna postrežba, ki jo utegnete potrebovati — informacija, plačevanje računov, izmenjava svetilk, prošnja za postrežbo — se lahko odpravi uspešno v električnih prodajalnah Commonwealth Edison družbe v vaši sosesčini. Ta urad je važna postrežba na tisoče ljudem, ki ne gredo pogosto v “loop”.

Vabimo vas, da se poslužujete udobnosti, ki vam jo nudi ta urad v sosesčini. Prihranili si boste čas in stroške. In deležni boste točne in vpludne postrežbe od strani zmožnega oboja.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

10 ELECTRIC SHOPS

DOWNTOWN — 72 West Adams St. — 132 South Dearborn St.
4562 Broadway 4231 W. Madison St. 852 W. 63rd St.
4833 Irving Park Blvd. 3460 S. State St. 2950 E. 92nd St.
2733 Milwaukee Ave. 4834 S. Ashland Ave. 11046 S. Michigan Ave.

All Telephones — RANdolph 1200

“Amer. Slovenec” odbija in na njihovo vero; katoliški napade na katoliške Slovence Slovenci podpirajte ga!

Staro domovino v slikah

dobite v knjigi

‘NAŠI KRAJI’

Vsebuje zbirko 87 krasnih fotografij v bakrotisku na finem papirju.

KNJIGA STANE

\$1.00

Slike so iz vseh delov stare domovine. Posebno Gorenjska je dobro zastopana s svojimi znamenitimi kraji. Za njo Dolenjska in Štajerska.

Naročite si to knjigo takoj. Naročilo pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna “Amerikanski Slovenec”

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunk

Božična zarja.

Kaj naznanja Božič ali božič tam, kjer poznajo le kruh, usta in trebuh, in poleg te robe in tega, kar bi se moglo djeti v usta, nije ništa više, kakor nije ništa tam pri hlevarjih, če so se do siteda nagedli krme in prežvekujejo, naj bo potem Božič ali božič? Kaj naznanja? “Kolač smo otroci pojedli in bili smo zadovoljni — zadovoljni smo bili zaradi kolača (božičnika); ne zaradi rojstva tega ali onega, kar je bilo tako daleč od nas, kakor je solnce od zemlje.” Tako je bilo tam na Belokranjskem ob božiču, ko je sedel Ivan Molek pri mizi in videl le kolač i ništa više in bil zadovoljen, ko se je najedel kolača. In tako je zdaj po letih, ko je Ivan Molek odrasel in je v Chicagu in pripoveduje, da božična zarja pomeni le kolač, in je vse drugo le humbug, kvečemu je le dejstvo, da se je solnce obrnilo. Bilo je pri tem sončnem obratu nekaj nekega slavlja poleg kolača, glavno pa je bil — kolač. Upajmo, da je bilo nekaj kolača v Chicagu tudi v tem letu, kakor ga je bilo nekaj tudi v Leadvillu, kjer je bil Božič v letu 1937 po rojstvu Kristusovem. Bogami, vsi imamo usta in jih ne moremo držati vedno zaprta.

Po rojstvu Kristusovem?? Kaj pa je to? Kladu kladasta. To je gol konvencionalen izraz, ko mi štejemo leta po nekem Kristusovem rojstvu, roba, ki je prišla v navado, bila poljubno sfihsana, kakor so nekoč Grki šteli leta po olimpijadih, štejejo muslimani po Muhamedovem begu, štejejo boljševiki po začetni revoluciji, in bodo nazivi v Nemčiji šteli. ne vem natanko, po čem. Kladu kladasta, če misliš, da se je kdo rodil, ako praviš: po rojstvu!

Čitatelji ‘Prosvete’ bodo vsi bistre glave, ne krščanske in težke klade, nekaj klad pa mora le tudi tam biti, drugače bi se Ivan Molek ne bil potrudil, da jim robu pojasni in razloži v svojem predalu, kjer jim naznanja in jim dokazuje (??), da “Na božič smo vsi pogani”.

Zdi se in izgleda, da mora ta božična roba le še nekaj vzbuditi v srcih poleg kolača in ust, in da bi božična zarja ne vznemirjala preveč nemirnih src, pripoveduje Ivan Molek čitateljem, da je realno na vsem le sončni obrat, vse drugo o nekem rojstvu pa je kikenkoken, bluff, in poleg obrata je realen le še kolač.

Nemški nazivi sicer Moleku hudo ležijo v želodcu, meni tudi, ampak prav nazijski “škof” dr. Rosenberg mu je hudo pri srcu, ker prav ta nazijski škof je hotel svetu povedati, da je vse pristno germansko, kar je še nekaj poleg sončnega obrata, in pri tem sta si z Molkom edina v mislih. Ker utegne ob ti božični zarji še marsikak čitatelj

“Prosvete” smukniti v cerkev, kjer je bil nekoč krščen in je morda nekoč poslušal: “Sveta noč, tiha noč...” ga Molek hudo udari po glavi, in mu na široko hoče dopovedati, da ni nobenega krščanskega Boga, toraj se tudi noben Bog ni mogel roditi, ker vse skupaj, kar krščanstvo trdi in pripoveduje o Kristusovem rojstvu, je le prazna mitologija, in se o božiču rodi le solnce in še to se le obrne.

Ta šmentana božična zarja, ko mora materialist Molek stopiti na prižnico in potrditi svoje v veri, da je vse le mitologija. Zo gotovo bi se vedelo le, da Molku verjame neka Mary Yugg, ker ta pri vsaki priliki poudari za Molekom, “that Christ is a myth”. Gospodin pomiluj, ako moram biti malo sarkastičen. Najhujišji nasprotniki pravega zgodovinskega in katoliškega krščanstva, n. pr. Harnack, so seccirali krščanstvo iz zgodovinskega stališča, tajili, zanikali to in ono, ampak kot zgodovinski kritiki so priznali, da se je Krist rodil, je živel in ušil in umrl, da je zgodovinska osebnost, kakor so Cesar in Tit in Pilat, slovenski Molek pa poleg kolača na Božič najde le — mitologijo. Počakajte malo. Tisti, katerim nudite le kolač, bodo kmalu vašega kolača siti, pa bodo boljši ali večji kolač zahtevali od vas, in ker poleg kolača nimati ničesar dati, bodo jutri med — komunisti.

(Dalje prihodnjič)

NOV IZUM ZA GOSPODINJSTVO

Nov cedilnik za mleko so izumili na Češkem. Njegova prednost ni samo v tem, da je mleko pred uporabo očisti nesnagne, pač pa tudi v tem, da postane boljše. Cedilnik obstoji iz dolgega, na obe strani odprtega lijaka, iz katerega teče mleko skozi majhne luknjice na poševno sito. Na ta način se mleko dobro prezračuje. Od tu naprej se cedi mleko skozi gost cedilnik iz fosforaste brona. Tudi ta je postavljen poševno, tako da smeti, ki so še v mleku ne ostanejo na njem, pač pa zdrsnejo na spodnji rob, kjer jih ni več težko odstraniti. Od tu dalje pa teče mleko še skozi vato končno v posodo. Tako je mogoče mleko na vsak način boljše očistiti, kakor pa če ga precedimo samo enkrat na navadni cedilnik.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno — \$1.50

Broširan mehko — \$1.25

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Tudi katoličanom ne bo škodovalo če se držimo gesla:

Svoji k svojim!

“tiskarna Amerikanski Slovenec”

tiska vse vrste tiskovine, lično in točno za organizacije, društva, in posameznike. Cene zmerne delo dobro. Vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam.

1849 W. Cermak Road

Tel. Canal 5544

Chicago, Illinois